

**Liik
enne
vira
sto**

**Raskaan liikenteen taukopaikat –
yhteistyömallin kehittäminen**

Sidosryhmätilaisuus 25.11.2015

Käytäntöjä meiltä ja maailmalta

Kansainväliset selvitykset

- Yhteisiä tekijöitä eri alueiden taukopaikkojen kehittämisstrategioissa:
 - Tiivis sidosryhmäyhteistyö
 - Julkisten ja yksityisten toimijoiden sitoutuminen pitkäaikaiseen yhteistyöhön
 - Tietojärjestelmien hyödyntäminen

- Eri selvityksissä todettuja yhteisiä tekijöitä hyvälle taukopaikoille ovat:
 - Oikea sijainti
 - Palvelutarjonta
 - Turvallisuus
 - Ajantasainen tieto alueesta

Eurooppalaiset kehityshankkeet

- Euroopan komission hankkeita **SETPOS** ja **LABEL**
 - Keskittyivät turvallisten taukopaikkojen verkoston kehittämiseen sekä niihin liittyviin tietopalveluihin
 - Kummankin lopputuotteena käsikirja parhaista käytännöistä
- Hankkeiden tuloksena syntyi myös internet-pohjainen informaatioportaali TRUCKinform
 - Portaali ei ole enää käytössä; alusta on myynnissä
 - Käytäntöjen toteuttaminen on vastuutettu IRU:lle, joka vastaakin nykyään TRANSPark-portaalin ylläpidosta
- **SETPOS**
 - Tuloksena Best Practice Handbook sekä pilottikohteiden toteutus
 - Ashford Truckstop, Iso-Britannia; Truck Etape/Groupe Vinci, Ranska; Autohof Wörnitz, Saksa; Rasthof Uhrleben, Saksa

Eurooppalaiset kehityshankkeet

- **LABEL:** Tuloksena yleisesti tunnustetut kriteerit turvallisuudelle ja palveluille
 - Jos taukopaikka täyttää tietyt kriteerit, se saa niiden mukaisen luokituksen
- LABEL-kriteerien perusteella on laadittu **ESPOG**-sertifikaatti (European Secure Parking Organisation)
 - Tasot 1 ja 2 itsearviointina, tasot 3–5 ulkoisena auditointina.
 - Tason 5 kriteerit tiukat (vaatimuksena mm. koulutettu turvallisuushenkilöstö)
 - Ei sertifikaattia: jäseniä 29 kpl
 - Tason 3 sertifikaatteja myönnetty 2
 - Tason 4 sertifikaatteja myönnetty 2; mm. Autohof Wörnitz

LABEL palvelu- ja turvallisuustasot

Taso	Palvelut	Turvallisuus
1	Perusvarusteet/-palvelut , kuten WC-tilat, vesihanat, roskakorit. Käveleminen ja ajaminen alueella turvallista	Alueen tunnistaa pysäköintialueeksi. Ajo- ja kävelyväylät ovat hyvin valaistut. Perustason turvallisuustarkastukset.
2	Tason 1 vaatimusten lisäksi pesumahdollisuus ja alueen parempi toiminnallisuus. Soveltuu paremmin pidempään taukoon raskaalle liikenteelle. Palvelut voivat sijaita myös alueen lähistöllä, millä tarkoitetaan näköetäisyyttä tai noin kahden minuutin kävelymatkaa.	Tason 1 vaatimusten lisäksi alueella on joko sitä ympäröivä aita tai kameravalvonta . Pysäköintialue on hyvin valaistu . Sallitut ajoneuvotyypit on merkitty selvästi. Kameran valvovat sisään- ja ulosajoa. Turvallisuustarkastukset pysäköintipaikan henkilökunnan tai muun tahon toimesta. Valvontakameroiden kuvanlaatu on hyvä, ja tallenteet säilytetään turvallisesti.
3	Tason 2 vaatimusten lisäksi alueella enemmän palveluita, joista tärkeimpinä suihkut, kauppa ja polttoainejakelu .	Tason 2 vaatimusten lisäksi alueella on sekä aita että kameravalvonta . Alueella on hyvä näkyvyys. Aitaa huolletaan säännöllisesti. Vain pysäköintiasiakkaat ja alueen henkilökunta pääsee alueelle . Rikollisuudesta raportoidaan.
4	Tason 3 vaatimusten lisäksi enemmän palveluita, kuten kahvila, pesula, varaosamyynti ja vapaa-ajan tiloja .	Tason 3 vaatimusten lisäksi henkilökunta tarkkailee ajoneuvoja ja jalankulkijoita reaaliaikaisesti joko paikan päällä tai etäältä. Ajoneuvot ja kuljettajat rekisteröidään. Vartijat ja henkilökunta ovat koulutettuja ammattilaisia , ja heidän taustansa tarkistetaan. Henkilökunta on valmis reagoimaan tilanteisiin nopeasti. Ennakkovaraaminen on mahdollista . Portit ovat suljetut.
5	Tason 4 vaatimusten lisäksi enemmän palveluita, kuten ravintola, autopesua mahdollisuus, sähkönsyöttö ja lumen-/jäänpoistovälineet.	Tason 4 vaatimusten lisäksi henkilökuntaa on paikalla vuorokauden ympäri . Kaikkien saapuvien ajoneuvojen ja kuljettajien identiteetti tarkistetaan ja rekisteröidään . Aidassa on tunkeutumisenestossysteemi, ja se on suojattu tahallista päin ajamista vastaan. Kameravalvonta kattaa koko pysäköintialueen.

Input Information on Facilities

Number of Spaces

99

Cost per Space to be Charged

€ 20,00

**Predicted Utilisation
Following Improvements**

70 %

Select Truck Stop Type

Existing Truckstop

Cost Details

**Cost of Service / Safety
Works**

€ 7 087 500

**Other Costs (input any
other predicted costs)**

Total Cost

€ 7 087 500

Revenue Details

**Predicted Revenue per Annum
(parking fees)**

€ 505 890

**Predicted Additional Revenue
(added value)**

€ 650 000

Predicted Total Revenue

€ 1 155 890

Cost vs Revenue & Payback Period

Cost

€ 7 087 500

Revenue

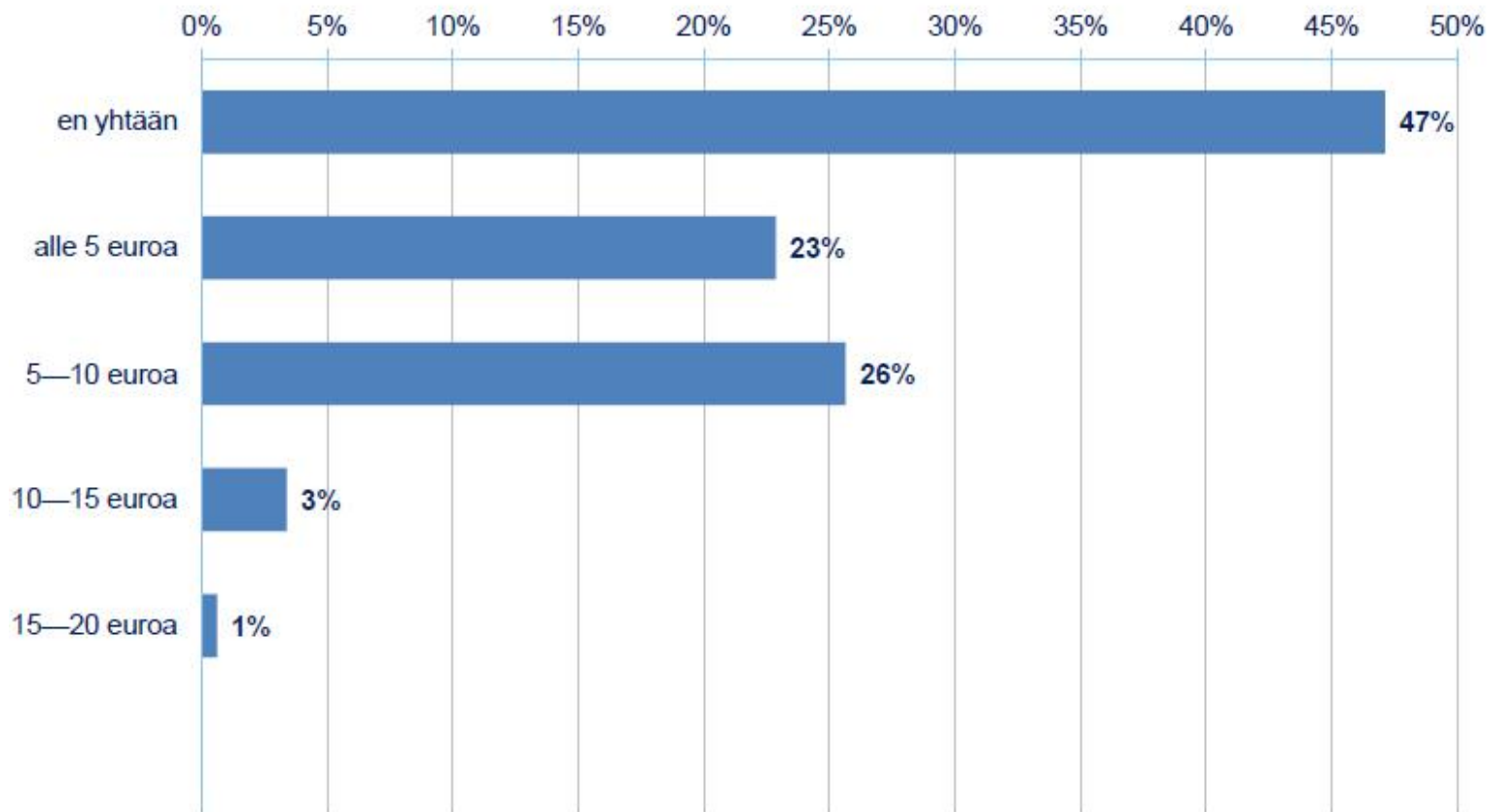
€ 1 155 890

Payback Period

6,13 years

Kuinka paljon olisit valmis maksamaan 11 tunnin pysäköimisestä (vuorokausilepo) hyvätasoisella ja turvallisella pysäköimisalueella?

N=647

Kansalliset taukopaikkaverkostot

Taukopaikkaverkoston tiheys ja valtion taukopaikat

- **Taukopaikkaverkoston tiheys**
 - Pysähtymispaikka lyhytaikaiselle tauolle pitäisi olla noin 20 kilometrin välein
 - Korkealuokkaisempi myös yöpymiseen soveltuva taukopaikka noin 50–100 kilometrin välein.
 - Mahdolliset yksityiset liikenneasemat esimerkiksi moottoriteiden eritasoliittymien yhteydessä täydentävät verkostoa
- **Suomessa ja Ruotsissa** valtion taukopaikat jakautuvat vaatimattomasti varustettuihin muutaman paikan *pysäköintialueisiin*, paremmin varusteltuihin *levähdysalueisiin* ja muutamiin korkealuokkaisiin moottoriväylien *palvelualueisiin*
- **Saksassa** moottoriteiden palvelualueiden ylläpito yksityistettiin vuonna 1998

Taukopaikkojen toteuttamis- ja ylläpitomallit

Saksa: Autobahnraststätten / Tankstellen)

- Moottoritieverkolle toteutettu liitännäisalueena levähdys-/pysäköintialue n. 10 km välein ja huoltoasema-/palvelualue noin 40 km välein, paikoin tiheämminkin
- Raskaiden ajoneuvojen paikkoja vaihtelevasti; pienimmillä vain muutama paikka, suurimmilla useita kymmeniä
- Moottoriteiden alueiden ylläpito yksityistetty 1998
- Pääosa alueista Tank & Rast GmbH yrityksellä:
 - 350 huoltoasemaa (Tankstelle) ja 390 palvelualueetta (Raststätte)
 - velvollisuus 24 h palveluun
 - ”yhteistyöbrandejä”: öljy-yhtiöt, Burger King, McDonald’s, Nordsee, Lavazza, Segafredo jne
 - korkealuokkaiset automaattisesti puhdistuvat WC- ja pesutilat SANIFAIR-konseptilla (maksullinen palvelu, esim. 70 c, josta 50 c hyvitetään kahvilaostoksissa ym)

Taukopaikkojen toteuttamis- ja ylläpitomallit

A22 – Autostrada del Brennero SpA

- Yhtiö omistaa ja hallinnoi moottoritietä A22 välillä Brennero–Modena
 - 314 kilometrin matkalla on 6 turvallisuuspalvelukeskusta, 6 käyttäjäpalvelukeskusta sekä 22 taukopaikkaa (11 per suunta)
- Ravintolapalvelut ja polttoainemyynti on kilpailutettu
- Julkiset hygieniapalvelut, ulkoparkkipaikkojen siivous ja talvihoito, tiemerkitöjen ylläpito, yleinen ulkovalaistus sekä viheralueiden hoito on moottoritieyhtiön vastuulla (joko omana työnä tai ulkoistettuna)
- Moottoritieyhtiö valvoo, että palveluille asetettu laatutaso säilyy
- Moottoritien varrella on myös 3 raskaalle liikenteelle varattua pysäköintialuetta
- Lisäksi työn alla on kaksi raskaan liikenteen kuskeille tarkoitettua hotellia

Taukopaikkojen toteuttamis- ja ylläpitomallit

Yksityiset liikenneasemat; Saksa (Autohof/Truckstop-palvelut)

- Kilpailevia yksityisiä palvelualueita moottoritieverkon liittymien läheisyydessä (noin 350 kpl, noin 120 viitoitettu moottoritieltä Autohofina)
- Öljy-yhtiön vuokralainen tai riippumaton yritys
- Vaatimukset, jotta alue hyväksytään viitoitettavaksi moottoritieltä Autohof-alueena:
 - Enintään 1 km etäisyydellä moottoritien liittymästä
 - Ajoyhteys soveltuu raskaalle liikenteelle
 - Auki vuoden ympäri 24 h
 - Vähintään 50 paikkaa kuorma-autoille (KVL alle 50 000, vilkkaammilla teillä vaatimus 100 paikkaa)
 - Tankkausmahdollisuus
 - Klo 11–22 ruokailumahdollisuus, muuna aikana vähintään juoma-/ välipalatarjoilu
 - WC- ja pesumahdollisuudet (kuorma-auton kuljettajien vaatimukset huomioon ottaen)
 - Alueista saatavissa mm. mobiiliopas

Taukopaikkojen toteuttamis- ja ylläpitomallit

Muut yksityiset taukopaikat

- **Suomessa** muutamat yksityiset yritykset ovat toteuttaneet raskaalle liikenteelle osoitettuja taukoihin ja yöpymiseenkin soveltuvia pysäköintialueita.
 - Tarjolla myös raskaan kaluston tankkauspisteitä, huoltopalveluja ja kahvila-/ravintolapalveluja kuljettajille.
 - Palvelut sijoittuvat esimerkiksi tavaraterminaalien ja kuljetusliikkeiden varikkojen yhteyteen.
 - Esim. valtatiellä 3 Rekkarasti Hyvinkäällä ja valtatiellä 25 KiitoSimeon Rajamäellä.
- **Ruotsissa** on tutkittu ja kokeiltu sekä tienpitäjän että yksityisten yritysten toimesta myös turvallisten, suositeltujen ja maksullisten pysäköintialueiden konseptien kehittämistä
 - Eräät yksityiset toimijat ovat ilman valtion tukea perustaneet turvallisia rekkaparkkeja. Maksu on ollut noin 10–25 €/yö.
 - **Osa kokeiluista on kuitenkin päättynyt kannattamattomana** (esim. Safe Area Värnamo vuonna 2013).
 - Nykyisin esimerkki toimivasta turvallisesta rekkaparkista on Rossing Åkeri & Logistig E6 tien varrella Halmstadissa (hinta noin 11 €/yö).

Autohof Wörsnitz

- Etelä-Saksan ensimmäinen vartioitu raskaan liikenteen taukopaikka. Alue aloitti toimintansa tammikuussa 2009.
- Alueen kehittämisen ja turvallisuuden parantamisen investointikustannus oli 350 000 euroa, josta Euroopan komissio rahoitti 170 000 euroa.
- Kuljettajalla on käytettävissään mm. suihkut, kauppa, ravintola ja sauna.
- Pysäköintimaksu oli vuonna 2009 3,50 euroa tunnilta tai 25 euroa päivältä.
- Ravintolatoiminnassa yrittäjä, osa Tank & Rast -ketjua; polttoainejakelusta vastaa Shell

Autohof Wörnitz

- Rekkaparkin turvallisuusstandardit ovat korkeat, ja alueella on erityinen sisäänpääsyjärjestelmä.
- Turvallisuudesta huolehtii valvontajärjestelmän lisäksi 2,5 metriä korkea vahva aita (double rod fence). Kameravalvonta kattaa koko pysäköintialueen vuorokauden ympäri. Öisin alue on voimakkaasti valaistu.

Ashford Truckstop

(+44) 1233 502 919

Book Now

Spaces Available at 14:00 - 258

- Taukopaikka rakennettiin palvelemaan Eurotunnelin valmistumisen myötä kasvanutta kysyntää. Alue palvelee myös Doverin sataman ja M20-moottoritien liikennettä.
- Taukopaikkaa kehitettiin ja parannettiin SETPOS-hankkeessa. Investointikustannus oli 100 000 euroa, josta Euroopan komissio rahoitti 50 000 euroa.
- Taukopaikka on auki 24 tuntia vuorokaudessa, 7 päivää viikossa.
- Pysäköintimaksu riippuu alueella vietetyn ajan pituudesta.
 - Pysäköinti on ensimmäisen kahden tunnin ajan ilmaista.
 - Pysäköinti 2–24 tunnin ajan maksaa 28,50 puntaa, mutta summa sisältää 6 punnan maksulipukkeen käytettäväksi kahvilassa tai kaupassa.

Ashford Truckstop

- Raskaan liikenteen kuljettajien palautteen perusteella kuljettajien terveys on otettu huomioon palveluissa.
 - Ruokalistalla on terveellisiä vaihtoehtoja
 - Vuonna 2015 alueelle valmistui kuntosali.
- Paikan internetsivuja päivitetään säännöllisesti uutisilla ja tapahtumailmoituksilla.
 - Lisäksi sivuilla on 'Live Availability' -toiminto vapaista pysäköintipaikoista, joka päivittyy kerran tunnissa.
 - Myös pysäköintipaikan varaaminen etukäteen on mahdollista internetsivujen kautta.

SecuriTpark

- SecuriTpark sijaitsee Länsi-Ranskassa moottoriteiden A10 ja A83 risteyskohdassa, ja se palvelee Bordeaux'n, Nantesin ja Pariisin suuntaa
- SecuriTparkin tavoitteena on taata turvalliset olosuhteet arvokkaille lasteille
 - Taukopaikka vastaa vakuutusyhtiöiden varkauslausekkeiden vaatimukseen
 - Paikalla on **ESPORG-sertifikaatti**, alue on LABEL-kriteerien mukaan turvallisuustasolla 3.
 - Aluetta ympäröi kaksi metriä korkea aita, johon on yhdistetty infrapunahälyttimet. Turvakamerat kuvaavat aluetta vuorokauden ympäri, ja ne tallentavat sisään ja ulos ajavat ajoneuvot. Alue on myös valaistu öisin.
- Taukopaikan palvelutarjonta sisältää WC-tilat ja suihkut, ravintolan ja hotellin, rentoutumis- ja virkistysalueet, ilmaisen rajoittamaton wifin, polttoainejakelun sekä automerkkien palveluita ja muita franchise-yrityksiä: Renault Trucks, Daf, Scania, ThermoKing, Lecitrailer, Carrier, Lamberet, Petit Forestier ym.
- Paikan varaaminen etukäteen on mahdollista taukopaikan internetsivujen kautta.

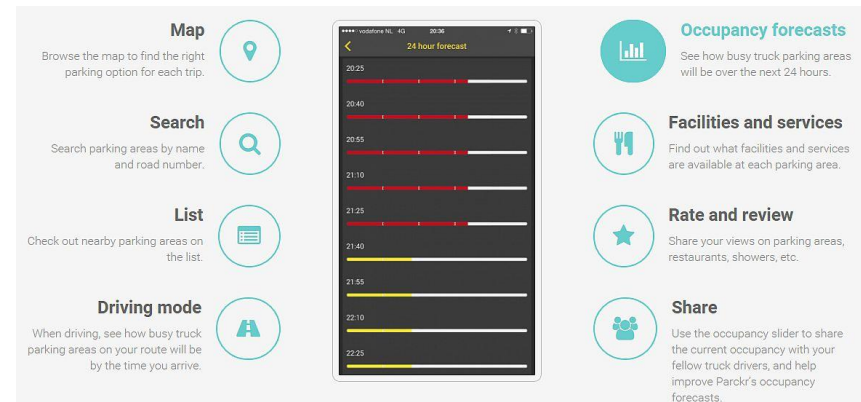
CargoCity South, Frankfurtin lentoasema

- Maaliskuussa 2015 avattu raskaiden ajoneuvojen pysäköintialue
 - Yli 70 pysäköintipaikkaa pakettiautoille, kuorma-autoille ja puoliperävaunuille.
 - Pysäköintialue on auki 24 vuorokauden ympäri, ja sen yhteydessä on tarjolla saniteettitilat (ml. kaksi suihkua) sekä muita palveluita kuljettajille.
- Uusi pysäköintialue on suunniteltu esimerkiksi palvelemaan siksi ajaksi, kun kuljettaja odottaa tullin käsittelyä tai lastin purkamista tai lastaamista lentoaseman rahtiterminaaleissa.
- Uuden alueen aktiivisen käytön toivotaan auttavan lähialueen liikennehuuhkissa erityisesti liikenteen huipputunteina.
- Alue suunniteltiin ja toteutettiin tiiviissä yhteistyössä paikallisen huolintayhdistyksen ja lentoasemalla toimivien kuljetusyritysten kanssa.
 - Tuloksena onkin aidosti kysynnän mukaan ohjautunut lopputulos
- Frankfurtin lentoasema ja lentoasemalla operoivat lentorahtiyhtiöt käynnistivät projektin tavoitteenaan tarjota asianmukaista infrastruktuuria kuljettajilla aseman yhteydessä.
- Pysäköintialueen toiminnot voidaan myös integroida osaksi lentoaseman uutta Fair@Link -varausjärjestelmää.

Sähköisten palveluiden kehittäminen

Parckr

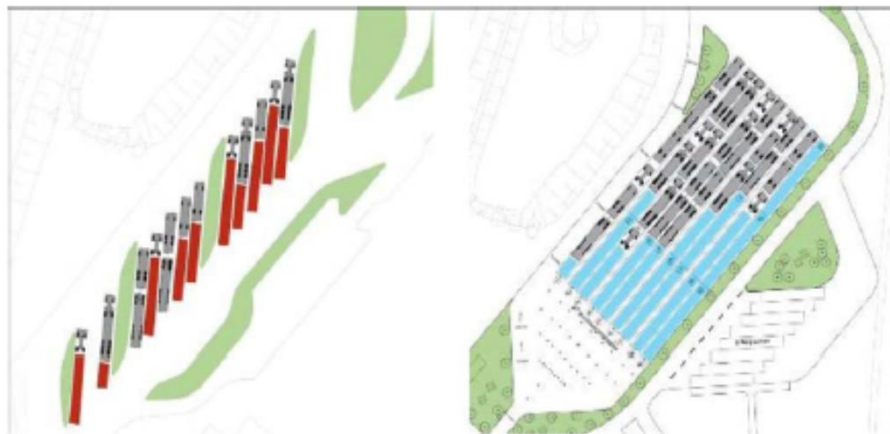
- Ilmainen sovellus, jolla käyttäjä voi selata taukopaikkoja ja niiden palveluita reittinsä varrella
- Sovellus myös antaa arvion siitä, kuinka täyttä taukopaikalla on arvioituna saapumishetkenä
- Perustuu käyttäjiltä saatavaan dataan sekä historiatietoon → kriittinen massa saavutettava, jotta sovellus on käyttökelpoinen
- Ei käytössä Suomessa (toimintamalli), käyttäjämäärien vähyys todennäköisesti joka tapauksessa ongelma
- Saatavilla iOS- ja Android-puhelimiin
- www.parckr.com

Sähköisten palveluiden kehittäminen

Muut sovellukset

- Tietojärjestelmien avulla myös taukopaikkojen kenttätila voidaan saada tehokkaampaan käyttöön
 - Alueen portilla tai ennakkovarausjärjestelmässä kuljettajalta pyydetään arvioitu poistumisaika
 - ajoneuvot voidaan ohjata poistumisajan mukaisiin jonoihin.
 - Näin alueella mahtuu huomattavasti enemmän ajoneuvoja vuorokaudessa kuin mahtuisi vastaavalle perinteiselle pysäköimisalueelle, jossa kunkin ajoneuvon täytyy päästä peruuttamaan tai ajamaan läpi pysäköintiruudusta.

Today's layout

Future layout after introduction of ITS